بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2020/HC-A/178
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: އިބްރާހީމް ފައިސަލް، އަގްޖަހަރާގެ / ސ. ހިތަދޫ
- އިސްތިއުނާފާ ދެކޮޅު ފަރާތް: ދިވެހި ދައުލަތު (ޕްރޮސިކިއުޝަން ޖެނެރަލް ސަރވިސް)
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް އަބްދުﷲ
އިސްފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ނިންމި ތާރީޚް: 16 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1445
31 އޮކްޓޫބަރު 2023

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ބަލައިނިމި ހުކުމްކުރި ތާރީޚު: 07 ޞަފަރު 1442
24 ސެޕްޓެމްބަރު 2020

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 97/VTR/2019
- **ނިންމި ތަން:** ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- **ބާވަތް:** ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 21 މޭ 2019
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 08 މާރިޗު 2020

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

އިބްރާހީމް ފައިސަލް / އަލްޖަޒީރާގެ، ސ.ހިތަދޫ
ވަކީލު ފަރާތް: އ.ޖ. ނަސްރުއްސަލާމް އަބްދުއްސަތާރު، ފުރުޝަތުގެ
ސ.ހިތަދޫ

އިސްތިއުނާފުގެ ދެވަނަ ފަރާތް

މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް (ދިވެހި ދައުލަތް)
ވަކީލު ފަރާތް: އިބްރާހީމް ޝިޔާން އަޙްމަދު
ވަކީލު ފަރާތް: ސަޢުދާން އަބްދުއްސަތާރު

ވަޒީފާއާބެހޭ- ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން- މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)-
އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން އަދި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން

- ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ޢަބްދުﷲ ރައުފް (މި ރައުޔަށް އިސްފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް އަދި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް ތާއީދުކުރައްވައިފިއެވެ.)

ވަގާއިޢު

1. މިއީ، ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލަ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ސޫރަތުން އަދި ޤާނޫނީ ހަމަޖެހުމާ ޚިލާފުކަމަށްބުނެ، މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ސ. ހިތަދޫ / އަޒީޒުރަހާގެ، އިބްރާހީމް ފައިސަލް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A291791)ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން ބަލައިގަނެ ޝަރީޢަތް ހިންގާފައިވެއެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތަކީ މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް (މީގެ ފަހުން " މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް" ނުވަތަ "ދިވެހި ކަސްޓަމްސް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް" ކަމަށް މި ނިޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައި) ފަރާތެވެ.

ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

2. އިބްރާހީމް ފައިސަލް އަކީ 20 ޖޫން 2007 ގައި މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސްގެ ވަޒީފާއާ ގުޅިފައިވާ ފަރާތެކެވެ.[1] އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް 14 ޖުލައި 2018 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވެއެވެ.[2] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ ކަމުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެކުރިން އަންގާ ނޯޓިސްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ " އޭނާ ހާޒިރުވާން ޖެހޭ ދުވަސްތަކުގައި ހާޒިރުނުވާ ދުވަހުގެ ޢަދަދު 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށް ވުރެ އިތުރުވުމާއި، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ

---

[1] ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން (20 ޖޫން 2007)

[2] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސިޓީ (2)MCS/2018/8 (17 ޖުލައި 2018)

މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް 2018 މެއި 14 ވަނަ ދުވަހު ބާއްވުނު ހިއުމަން ރިސޯސް މެނޭޖްމަންޓް ކޮމިޓީން ނަގާލެއްވާފައިވާތީ"[3] ކަމަށެވެ.

3. އިބްރާހިމް ހައިސަމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި ގުޅިގެން އިބްރާހިމް ހައިސަމްގެ ފަރާތުން އެ މައްސަލަ 21 މެއި 2019 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައެވެ.[4]

4. މިގޮތުން ހުށަހެޅި މައްސަލައަކީ އިބްރާހިމް ހައިސަމް މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދަނިކޮށް ސިއްރީ ގޮތުން ވިޔަފާރި [illegible] ވަޒީފާއަށް [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްއާ މުޢާމަލާތު ކުރަމުން ދިޔަކަން، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މި މާއްދާއަކީ ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިބްރާހިމް ހައިސަމް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 08/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސް ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ޚިލާފަށް [illegible] ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުސަތު ނުދީ ކަމަށާއި މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިބްރާހިމް ހައިސަމްގެ މައްޗަށް ނުހިނގާނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށާއި، އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަމާއި އަދި މައްސަލާގައި އަދުލުވެރިކަން ގާއިމުކުރެއްވުމަށާއި، މުސާރައާއި އެލަވަންސް އިނާޔަތްތަކާއި، [illegible] [illegible] އާއި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށާއި، އަދި އިބްރާހިމް ހައިސަމް ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާ [illegible] ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅި މައްސަލައެކެވެ.

5. އެ މައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލައިންނެވެ. އަދި އިބްރާހިމް ހައިސަމް އެދިފައިވާފަދަ އަމުރެއް [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލައިގައި ގޮތް ކަނޑައަޅާފައެވެ.

---

[3] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސިޓީ (2)MCS/2018/8 (17 މެއި 2018)

[4] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު VTR-01 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފޯމު (21 މެއި 2019)

ވޯޓަރުންގެ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތް

6. ވޯޓަރުންގެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލައިން ބެލިއިރު އެމައްސަލައިގައި ވޯޓަރުންގެ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

"ދެންފަހެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުންނާއި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، މައްސަލަ ބަލާ މަޖިލީހުގައި ދެފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވޯޓަރުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވޯޓަރުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ވޯޓަރުން [illegible]، މި މާއްދާގައި ވޯޓަރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވޯޓަރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 08/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް މައްސަލަ ރައްދުވި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވޯޓަރުން [illegible]، މައްސަލަ ރައްދުވި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ވޯޓަރުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ މައްޗަށް [illegible]، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް [illegible] [illegible]، ވޯޓަރުން [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]، މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] ވޯޓަރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، މައްސަލަ ރައްދުވި [illegible] ވޯޓަރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި،

މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 18 [illegible] 2017 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މައްސަލަ ރައްދުވި [illegible] ވޯޓަރުން [illegible] މައްސަލަ ރައްދުވި [illegible] [illegible] [illegible] 1/2 ([illegible]

ތިބިދުވާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ޙުކުމްތަކާއި، 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ މުސްތަރު ނުލިބޭ ޙުކުމް ދުވަސް ނުލާކަމަށް، އަދި އާދަޔާ ނުހިފުވަން އެބައި ފަހަރެއްގެ މަތިން އެންގުމެއްނެތި ވިސްނުމުގެ ނުނަގައި އާދަޔާ ޤާނޫނީގޮތުން ވިޔަވިޔަސް 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުދުވަހެއް، މިއުސޫލަކީ ޝަރުޢީ ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރުމާ ގުޅޭ ގަވާއިދުގެ ޤާނޫނީ ބާރު ސަރުކާރުގެ ހިމާޔަތް ދިނުމުގެ ޤާނޫނަށް ޙަވާލާދީ ޤަޟިއްޔާގެ ތަފުސީލު ތަރުތީބުވަނީ ޝަރީޢަތްތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތެވެ. ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ގުޅޭ 108ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ އެއްވަނަ ނަމްބަރު މީހުންނަށްވާނީ، މިއަސާސް ހަރަކާތް ހިމެނޭ ކަންތަކާ ހަރަކާތްތައް ތަރުތީބު ކުރެވިފައި ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ އިތުރު އަޚުލާޤީ ހަރަކާތްތަކުގައި ސާބިތުކޮށްދެވިފައި ނުވާތީ، މި ޤަރާރަށް ބިނާކޮށް އިސްތިއުނާފު ޚިލާފުކަމަށް ނިންމާފައިވާކަމަށް، އެކަށީގެން ބިނާކޮށް ޤާނޫނީ ބާރުތަކާއި ގުޅުވާފައިވާ ދެވަނަ ހުކުމްގައި، ދ މިއަސާސީގެ ޝަރުޢީ އިޚުތިޔާރު ހަމަޖެހިފައިވާ މަރުޙަލާ ދުސްތޫރީ ދައުލަތުގެ ބާރުތަކާއި ކަމަކީ ހަމައެކަނި ބާރުވެރިކަމެވެ.

ޤާނޫނީ ބަޔާންތަކާއި ސާބިތުކުރުމުގެ ޤަވާއިދުގެ އަސާސު 2012 ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާގޮތުން، ބަޔާންތަކާއި ޤަރާރު އެކަށައެޅުމުގެ ޤާނޫނީ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ދެވުނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރުން ނުވަތަ އަދާކުރުމަށް ލާޒިމުވާ ޤާނޫނީ މިންގަނޑުތަކާއި ޙުކުމްގެ ތަންފީޛުކުރުން ގުޅޭގޮތުން، ދައުލަތުން ތަންފީޛު ކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ ޤާނޫނީ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވެފައިވާ ބަޔާންތަކުގެ ބާރު ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިގެންވާތީ، އަދި އެ ގަވާއިދުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާގޮތުން، މުއްދަތުގެ 1/2 (ދެބައިކުޅަ އެއްބައި) ފިޔަވައި ޙުކުމް ދޭން، ބަޔާންތަކާއި ޤަރާރު ފަދަ ނުވަތަ ކުރިޔަށް ދެވޭ ހާލަތުގައި ޙުކުމްކަމަށް ބުނެފައި، ދައުލަތުން ތަންފީޛު ކުރުމުގެ ހައްޤު އަދާކުރުމަށް ލާޒިމުކަމަށް، ފިޔަވައި ދޭން ހުކުމްތައް ފަނަރަ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ޙުކުމްތައް އެކަށައެޅުމަށް ލާޒިމުކަމަށް، މަސްތުވާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަޔާންކުރެވިފައިވާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނުވާ މުއްދަތަކަށް ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ކަމަށް، ނިންމާފައި ނުވާކަމަށް ޤާނޫނީ ބާރުތަކުގެ ދަށުން ހިމެނިފައިވާނެ، މަސްތުވާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދެބައިކުޅަ ބައި ޤާނޫނީ މުއްދަތު ފުރިހަމަކުރުމުގައި ފިޔަވައި ދޭން 15 ދުވަހުގެ ޙުކުމްގައި މުއްދަތު ނިމުނީ ތިރީސް 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ޙުކުމްއަށް މަސްތުވާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ އިޖުރާއަތުކުރެވޭ، މަސްތުވާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރާ މީހުން މަސްތުވާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިމެނިފައިވާނެ، މަސްތުވާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނު 1/2 (ދެބައިކުޅަ އެއްބައި) ފިޔަވައި 15 ދުވަހުގެ ޙުކުމްއެއް، މަސްތުވާ ނުވާފަދަ 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ޙުކުމްއެއް އިޖުރާއަތުގެ 10 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި ކަނޑައަޅައި، އަދި އެފަދަ އެއްޗެއް ޙުކުމްތައް ކުރިމަތިކުރުމަށް ނިންމާފައި 25 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި މަސްތުވާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިމެނޭ ކުރުމުގެ ޙުކުމް 25 އޮކްޓޫބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހުން މަސްތުވާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ޙުކުމްތައް އިޖުރާއަތުކުރެވިފައިވާނެ،

ހަމަޖެއްސައިދެވުން ކަމުގައި ވިދާޅުވުމުން 2018 ވަނަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހުގެ ނިޔަލަށް އެ ތާރީޚުގެ މުއްދަތު ހަމަވާނެކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ތާރީޚު ހަމަޖެއްސައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކުގެ ތެރެއިން، އެފަރާތުން 03 މަސްދުވަހުގެ ދުވަސްވީ ލިބުމަށް ނުވެވުން އިޤްރާރު ދޫކުރައްވާފައިވާ 21 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 ގައި "ވަނާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން" އިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމުގައިވާ 21 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 އިން ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަސް ހަމަވީ 21 ޑިސެމްބަރު 2017 ގެ ނިޔަލަށްކަމަށް ވުމުން، އެ މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފައިސާ ނުލިބިފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމާއި،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 06 ޑިސެމްބަރު 2017 ގައި އިންޑިއާ ރުޕީ ފޮރިންއަށް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ދިޔައިމު ލިޔުއްވި، 13 ޑިސެމްބަރު 2017 ގައި "އިމްޕެކް ސެންޓަރ" އިން ދިޔައީ ލިޔުމުން ޗެކްދިން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވޯލެޓުން ކެޝްޖެހުމުން ސަރވިސަސްއަށް ކޮންޓްރެކްޓުގައި 21 ޑިސެމްބަރު 2017 ގައި ކަމުގެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 10 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި ހަމަޖެއްސައިދިނުމަށް އެދުނު ކޮމްޕެނީއާ އެފަރާތުން ހަމަޖެއްސައިދެވިފައިވުމާއި، ކޮމްޕެނީ އިޤްރާރުކުރުމަށް ޝަރުޢީގޮތުން ލިޔުއްވާފައިވާ ދެފަރާތުގެ ކަރުދާސްތަކުގައި ލިޔެކިޔުންކަމަށްވާ އެފަރާތުން ޝަރުއީގޮތުން ލިޔުއްވާފައިވާ، ދިނުމަށް ދެފަރާތުން ދެ ފާހަގަކުރި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެފަރާތުގެ ޝަރީޢަތް ޝަރުޢީކަން އިޤުރާރު ފާހަގަ ހުށަހެޅިފައިވާކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދުނު ފަދަ ހުށަހެޅި ފާހަގަކުރެވޭ ނިޔާކަމަށް އެފަރާތުން އެ ފަރާތުން ހަމަޖެއްސައިދިނުމަށް ކޮމްޕެނީއާ އެ ފަރާތުން ހަމަޖެއްސައިދެވުނުކަމުގައި ވިދާޅުވުމުން، 2018 ވަނަ އަހަރުގެ މާރިޗު މަހު އެ ކޮމްޕެނީގެ މުއްދަތު ހަމަވާނެކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމާއި، ހަމަވުން 2018 ވަނަ އަހަރުގެ އޭޕްރިލް މަހުވެސް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަމިއްލަ ޗެކްއިން ދައްކަވަން ނުވާކަމާއި، އޭރު ޖުމްލަ އަދި މޭ މަހުގެ 14 ވަނަ ދުވަހު އެ ފަރާތް ދަޢުވާ ފައިސާދެއްކުން ހަވާލުކޮށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަމިއްލަ ޗެކްއިން ދައްކަވަން ނުވާކަމާއި، މި މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަމިއްލަ ޗެކްއިން ދައްކަވަން ނުވާ ސަބަބު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ދަޢުވާ ދައްކަވާފައި ހަމައެކަ މައްސަލަ ބެލެވި ފަރާތުން އަންގަވައިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވޭކަމާއި، މި މައްސަލައިގައި ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އިތުރު މުދަލުގެ ކުލީގެ ދަލީލުތަކާއި ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން ހުއްޓަވުމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެ ފަރާތުގެ ބޭނުން ބޭނުންވާން 25 މާރިޗު 2018 ގައި ކޮންމެ ގޮތަކަށް ދެއްކިއިން ބޭނުން ދަޢުވާކުރުމަށް އެ ފަރާތުން މައްސަލަ ބެލެވި ފަރާތުން އެންގެވިތަ 19 މޭ 2018 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ޗެކެއް ދޫކުރައްވާ ސަރވިސަސްއަށް ކޮންޓްރެކްޓު ސިޓީއިންކަން އެނގެން ބޭނުންކޮށްފައި، އެ މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެބަ ފަދަ ފައިސާ އަމިއްލަ ދައްކަވަން ނުވާ، ދައްކަވަން ކޮންމެވެސް ޗެކްއިން ޚާއްޞަ އެ ފަރާތުން މައްސަލަ ބެލެވި ފަރާތުން އެންގެވި ނުވާކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމާއި، އެހެންކަމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަމިއްލަ ދައްކަވަން މައްސަލަ ބެލެވި

ތަޙްޤީޤުކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ ހަމަތައް ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށެވެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކީލުން ވަކާލާތުކުރުމުގައި މަސްއޫލު އަދާކޮށްދީފައިނުވާކަމަށް ދެކޭކަމަށެވެ،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކީލުން ވަކާލާތުކުރުމުގައި އޮފީހުން ނިންމާފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅުމަށް ޢިއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެދިފައިވާކަމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބުނެފައިވާކަމަށެވެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކީލުން ވަކާލާތުކުރުމުގެ ކުރިން އެފަރާތަށް ތިޔައެއްޗެއް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެކަމަށް ޢާއިލާގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ރައްދުގައިވާކަމަށެވެ، އަދި އެކަން ދެނެގަނެ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ތިމާ ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށެވެ، އެކަމަށް ފަރާތުން ބޭނުންވާ ދުވަސް 23 ވަނަ ދުވަހުގެ އެއްބަސްވުމާގެ މަތިން ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފަރާތުން ވަކާލާތުކުރުމުގައި ޢަމަލު އުސޫލުގެ ހުށަ ފަހަރު ހަވާލުކުރެވިފައިވާކަމަށް މައްސަލަ ނިޔާވާ ފަރާތުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާކަމަށް ބަޔާން ކުރެވިފައެވެ،

ދުސްތޫރުގެ މަތިން ދެމެހެއްޓުމުގައިވީ، އެފަރާތުގެ މަތިން ޝަރީޢަތް އ. ދުވަހުގެ ފަރާތުން ވަކާލާތުކުރުމަށް ވަކީލް ހަ ފަރާތުން ނިޔާވީ ކަމަށް، އެކަމާއި އ. ދުވަހުގެ ފަރާތުން ހިއްސާކުރެވޭކަން މަތިން ވަކާލާތު ހޯދުމަށްގައި ފަރާތް ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އަދި އެކަމަށް އެފަރާތުގެ މަތިން ޝަރީޢަތް ވަކީލުންގެ ވަކީލުންގެ ދުވަހުގެ 23 ވަނަ ދުވަހުގެ ފަރާތުން ވަކީލަކު ހިނގާފައި ނުވާކަމަށް އ. ދުވަހުގެ ފަރާތުން ވަކާލާތު ޢަމަލުގެ ހަވާލުކުރެވިފައިވަނީ، އެހެން މައްސަލައިގައި ވަކީލް ނެތި ފަރާތުން އ. ދުވަހުގެ ފަރާތުން ވަކާލާތުގެ ބަޔާން (އިންޑު އެސްޓޭޓް އެއްބަސްވުމުގެ ތަފްޞީލުގައިވާ) ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގައި ކަމެއް، އެފަރާތުން ދެނެގަތުމުގެ ނިޔާއަކީ ހުށަހެޅިފައިވާ އ. ދުވަހުގެ ހިނގާފައި ވަކީލް ނެތި ފަރާތުގެ މައްސަލައިގެ ބަޔާން ކޮށް ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށެވެ، މި މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކީލުން ވަކާލާތުކުރުމުގައި ސަބަބު އެއްބަސްވުމުގައި ދިނުމަށް 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތު ދޫކޮށްފައި ހުށަހެޅުމަށްފަހު ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށެވެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 19 ޑިސެމްބަރު 2018 އިން ފެށިގެން 14 މޭ 2019 އާއި ހަމައަށް ވަކީލަކު ހުށަހަޅާފައި ނުވާކަމަށެވެ، މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި 2018 ވަނަ އަހަރުގެ ފެބުރުވަރީ އަދި މޭ މަހު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަކާލާތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ސަބަބު އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފްވާކަމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެއްވެސް ކަމަކަށް ނުވާކަން މި މައްސަލައިގައި ދެނެގަތުމަށް ހުށަހެޅުމަށްފަހު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ބަޔާން ކުރެވިފައިވާކަން ސާބިތުވީ ފަހުން އެއްވެސް ބަޔަކަށް އިސްތިއުނާފު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކީލުން ވަކާލާތުކުރުމުގައި މަސްއޫލުވާކަން ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށެވެ،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި އިބްރާހީމް ފައިސަލް މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ އޮފިސަރ ގްރޭޑް 2 ގެ މަޤާމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވިދިވިދިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށް އިޒުނައެއްނެތި، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިބްރާހީމް ފައިސަލް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ފަނަރަ) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލަ [illegible]." މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފުގައި ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް

7. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމިފައިވާ ގޮތް ޝަރީޢަތާއި އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ބުނެ އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އަދި އިބްރާހީމް ފައިސަލްގެ ފަރާތުން 02 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައިފައެވެ.

7.1 ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ[5] 108 ވަނަ މާއްދާގައި ވަޒީފާއަށް [illegible] [illegible] ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާއިރު، އަދި އެފަދަ ހާލަތެއްގައި އަމަލުކުރާނެގޮތް ވެސް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާއިރު، މި މާއްދާގައިވާ އުސޫލުތަކާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

7.2 ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[5] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2012/R-35

މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން [illegible] [illegible] ޙިމާޔަތް އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ އާއި ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

8. ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތް ވަޒީފާއިން [illegible] މަސައްކަތްކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، މުސާރަ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތް [illegible] ރިޢާޔަތްކުރުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާތީ، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ހ) އާއި ޚިލާފުކަމަށެވެ. އަދި އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތް [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 (ފަނަރަ) [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 42 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible]، އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/290 ޤަޟިއްޔާގެ 3 ވަނަ

ނުކުތާގެ (ނ) ގެ 3 ވަނަ ޕެރެގްރާފްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން އިޖްތިހާދެއް ބޭނުންވާ ކަމެއް ނިންމުމުގައި ބިނާކުރާ އަސާސްތަކަކީ އެކަށީގެންވާ އަސާސްތަކަށް ވާންވާނެކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނުކުތާއާ ޚިލާފްކަމެއްކަމަށެވެ.

9. ދެވަނަ ނުކުތާ ތަޙްޤީޤުކުރަމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/208, 2011/HC-A/134, ނިންމުންތަކުގައިވެސް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ހާލަތުގައިވެސް މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމްކުރަންވާނެކަމަށެވެ. މި ސަބަބުތަކަށްޓަކައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލަ ނިންމުމުގައި މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/208 ޤަޟިއްޔާ ތަޠްބީޤްކޮށްފައިވާ ކަމަށާއި އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް ނޫން ކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދުނު:

10. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލައިގައި، ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށްދެއްވައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމްކޮށްފައިނުވާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 02/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އާ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އެ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދިނުމަށާއި، އެ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ކުރިން އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ އިޢާދަކުރުމާއި ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ނަގައިދިނުމަށް ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށާއި، ފައިސަލާކުރަނިވި ހުކުމެއް ކޮށްދެއްވައި، މި މައްސަލަ ނިންމަވައިދެއްވުމެވެ.

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތައް

.11 އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން، އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާތަކުގެ ރައްދުގައި [illegible] [illegible] ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/290 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ގޮތް ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑިޝަރީގެ ޤާނޫނު[6]ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައި (ނ) ގައި ހައިކޯޓުން މައްސަލަތައް ބަލާނީ ދަށުކޯޓުގައި ހުށަހެޅި ހެކިތަކާއި ދިފާޢުތަކަކީ އަސާސްކަމުގައި ބަލައިގެންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި މި މައްސަލައިގައި ޤާނޫނީ ބަހުސް ސާފުކުރާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން މި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަކީ ބަލައިގަނެވޭނެ ނުކުތާއެއް ނޫންކަމަށެވެ.

.12 އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން، އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގެ ރައްދުގައި [illegible] [illegible] ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، މި މައްސަލައިގެ [illegible] 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ [illegible] 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] 15 (ފަނަރަ) [illegible] 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] ހައިކޯޓުގެ 2013/HC-A/77 [illegible]

---

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010

އެކަމާއިމެދު ޖަވާބުދާރީވުމުގެ އިތުރު ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކޮށްދޭންވީ ތާއީދުކަމުގައި ނޫންކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އަރުޒުތައް:

13. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އަރުޒުކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިންކަމަށާއި، އެ ނިންމުން ބާތިލުކުރުން ސަބަބުވި އަދި ޤާނޫނީ އެއްވެސް އަސާސެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވައި، ފައިސަލާ ބާތިލުކުރުމަށް ކޯޓަށްއެދިފައެވެ.

މައްސަލައިގައި ކޯޓުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންކަން:

14. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ މި ޤަޟިއްޔާގެ ތެރެއިން ބަލައި ކޯޓުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކަކީ؛

i. އިބްތިދާއީ ފައިސަލު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން؛

ii. އިބްތިދާއީ ފައިސަލު ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއާތު އަދި މައްސޫލިއްޔަތު އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށް ފުރުޞަތުދީފައިކަން ނުވަތަ ނޫންކަން؛

މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާ:

15. މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

108 (ހ) ކަސްޓަމްސްގެ ވަޒީފާއާ [illegible]، [illegible] ވަޒީފާގައި [illegible] [illegible]. [illegible] ކަސްޓަމްސްގެ ވަޒީފާ [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible].

(ށ) [illegible] 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible]. [illegible] ވަޒީފާ [illegible] [illegible].

16. މި މައްސަލާގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތުން ބަލާއިރު، [illegible] ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާގައި އެނގުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން 10 އޮކްޓޫބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާ [illegible] ލިޔުމެއްގައި، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ ސަރުކާރުގެ [illegible] [illegible]، މުސާރައިގެ 1/2 (ދެބައިކުޅަ އެއްބައި) ދިނުމަށް 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ [illegible] 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ [illegible] އެދުނުކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[7]

17. ސަރުކާރުގެ ގޮތުގައި ލިޔުމެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، 21 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު ސިވިލްސަރވިސްގެ [illegible]، އިތުރު 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ފުރުޞަތު ކުރުމުގައި [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. [illegible]، 21 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 އިން ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

18. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ އިލްތިމާސް، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާ 25 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[8]

---

[7] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލައިގެ، އެނެކްސް-2 ގެ 2.5 އަދި އެނެކްސް-4 ގެ 4.4

[8] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލައިގެ އެނެކްސް 2 ގެ 2.6 އަދި އެނެކްސް-4 ގެ 4.5

19. ޗުއްޓީ ދެވެން ނެތްކަމަށް އަންގާފައިވާތީ، އެކަން އިތުރަށް ބައްލަވައި ޗުއްޓީ ހަމަޖައްސައި ދިނުމަށް އެދި 29 އޮކްޓޯބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އިތުރު ސިޓީއެއް އިސްތިއުނާފު ބައްލަވާ ފަރާތަށް ފޮނުވާފައިވެއެވެ.[9]

20. 29 އޮކްޓޯބަރު 2017 ގެ ސިޓީގެ ޖަވާބުގައި އިސްތިއުނާފު ބައްލަވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް 18 ޖަނަވަރީ 2018 ގައި ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، އެދިފައިވާ ޗުއްޓީއަށް ހަމަޖައްސައިދިނުމަށްއެދި ހުށަހެޅި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވާތީ [illegible] ޗުއްޓީއެއް ހަމަޖައްސައި ދެވެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[10]

21. އޭގެފަހުން 04 ފެބްރުއަރީ 2018 ވަނަ ދުވަހު އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ޗުއްޓީއިން 02 (ދޭއް) ނުވަތަ 03 (ތިނެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ޗުއްޓީ ދެވެން ނެތްކަމަށް ޖަނަވަރީ މަހުގައި [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް [illegible] [illegible] ޗުއްޓީ ދެވެން ނެތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[11] އެ ސިޓީގެ ޖަވާބުގައި އިސްތިއުނާފު ބައްލަވާ ފަރާތުން 07 ފެބްރުއަރީ 2018 ގައި ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، އެދިފައިވާ ޗުއްޓީއާއި [illegible] [illegible] 15 ޖަނަވަރީ 2018 ވަނަ ދުވަހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] މަސައްކަތު [illegible] [illegible] [illegible] ޗުއްޓީ ހަމަޖައްސައިދެވެން ނެތްކަމަށް އަންގާފައިވާ [illegible] 17 ޖަނަވަރީ 2018 ވަނަ ދުވަހު،

---

[9] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު VTR/2019/97 މައްސަލައިގެ އެނެކްސް 2 ގެ 2.7

[10] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު VTR/2019/97 މައްސަލައިގެ އެނެކްސް 2 ގެ 2.9 އަދި އެނެކްސް 4 ގެ 4.6

[11] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު VTR/2019/97 މައްސަލައިގެ އެނެކްސް 2 ގެ 2.10

ހިއުމަން ރިސޯސް ޑިޕާޓްމަންޓް ސެކްޝަނުން އިބްރާހީމް ފައިސަލާ ބައްދަލުކުރުމުން ތަފްސީލުކޮށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާކަމާއި، އަދި 18 ޖަނަވަރީ 2018 ވަނަ ދުވަހު އެ ނިންމުން އިބްރާހީމް ފައިސަލާއަށް މީޓިންގ ކުރެވިފައިވާކަމަށެވެ.[12]

22. އިސްތިއުފާގެ ކާރު ވަގުތުން މުސާރައިގެ 1/2 (ދެބައިކުޅަ އެއްބައި) ދިނުމަށްފަހު 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ޚިދުމަތްތައް އަދި މުސާރަ ނުދިނުމަށްފަހު 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ޚިދުމަތްތަކާ އަދި ޗުއްޓީދުވަސްގެ ދިރާސާކުރަމުންދާކަމަށް 10 ޑިސެމްބަރު 2017 ގައި ހުށަހަޅާފައިވާތީ، އެ ޚިދުމަތްތަކާ އެކުލެވޭ ފުރިހަމަ ބޭނުންކުރުމުގައި އިސްތިއުފާގެ ކާރު ވަގުތުން ވިސްނާފައި ނުވާ ހާލަތުގައި ވީހާ ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެކަމަށް، ހުށަހަޅާފައިވާ ދިރާސާކުރަމުން އަދި ޚިދުމަތް ހަމަޖެހިފައި ނުވާނަމަ، 25 ޑިސެމްބަރު 2017 އަދި 18 ޖަނަވަރީ 2018 ގެ ހަމައަށް ދިރާސާކޮށް އަދި އަނެއްކާ އިސްތިއުފާގެ ކާރު ވަގުތުން އެއްގަލަކަށް މުސާރައާއި ހުށަހަޅާފައިވާ ސިޓީތަކުން އެންގުން ޑޮކް ވިސް، އެކަމާ ވީހިނދު އިސްތިއުފާގެ ތަރުތީބު ވަގުތުން، ޚިދުމަތް ހަމަޖެހިފައިވާތީ ނިމުމުން އެންގުމަށް އިސްތިއުފާގެ ކާރު ވަގުތުން ސިޓީ ޖެހުނު ތާރީޚުގައި 18 ޖަނަވަރީ 2018 ގެ ފަހުން، ވަޒީފާއިން ހާޒިރުވާ ސަބަބު އިސްތިއުފާގެ ކާރު ވަގުތުން އިސްތިއުފާގެ ތަރުތީބު ވަގުތު އެންގުމަށްފަހު ހަމައަށް އަދި އެ ޝަރީޢަތަށް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ހަމައަށް ބަލައިގެން ޚިދުމަތް ހަމަޖެހިފައިނުވާކަމަށް އިސްތިއުފާގެ ކާރު ވަގުތުން ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް، އެ ޝަރީޢަތަށް، އިސްތިއުފާގެ ކާރު ވަކިވެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމުމާ ހަމައަށް ނިންމާފައިވާ ގޮތުގެ ސަބަބަކުން 04 (ހަތަރެއް) މަސްދުވަހު، ވަޒީފާއިން ހާޒިރުވެފައިވާކަން ހާޒިރު ދީފައި އެންގުން ޑޮކްޔުމެންޓެވެ.[13]

23. މި ޝަރީޢަތަށް 04 ފެބްރުއަރީ 2018 ގައި އިސްތިއުފާގެ ކާރު ވަގުތުން އިތުރު ސިޓީއެއް ފޮނުވައިދިނުމަށް، އެ ސިޓީއަކީ ޚިދުމަތް ހަމަޖެހިފައި ނުވާނަމަ ސަބަބުގެ ތަފްސީލު ހުށަހެޅުމާއި ހުށަހަޅާފައިވާ ސިޓީއެކަމާއި، އެ ސިޓީގައި ޚިދުމަތް ހަމަޖެހިފައިނުވާކަމަށް ހާޒިރުވާކަން އެންގުން ޑޮކްޔުމެންޓެވެ. ހަމައެހެންމެ

---

[12] ވީޑިއޯ ޓްރާންސްކްރިޕްޓުގެ ނިންމުން 97/VTR/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމުގެ4 ގެ 4.4

[13] ވީޑިއޯ ޓްރާންސްކްރިޕްޓުގެ ނިންމުން 97/VTR/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމުގެ4 ގެ 4.8 އަދި 4.10

އިސްތިޢުފާގެ ޖަވާބު 07 ފެބްރުއަރީ 2018 ގައި ދީފައިވާއިރު، 07 ފެބްރުއަރީ 2018 އިން ފެށިގެން ބެހިނަކަވަށް، ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމަށް ނިންމުމާ ހަމަވަނީ 03 (ތިނެއް) ދަސް ދުވަހަށްވުރެ ގިނަ ދުވަހު ވަކި އަދާނުކޮށް ގޮތުގައި ވަޒީފާއިން ނިސްބަތްވެފައިވާކަން ހާމަވާ ތަކެތި ސާބިތުވާ އެހެނިހެން އަށެވެ.[14]

24. މި ބަޔާންކުރުމުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، ކޮރޕޮރޭޓް ކަސްޓަމަރ ސަރވިސްގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޙަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ ގިނަ ދުވަސް، ޗުއްޓީއެއް ނެތި ވަޒީފާއަށް ނުނިކުމުން ހުރިކަމަށް ސާބިތުވާ ފުރުސަތު އެޅުމުގެ ދެކެމެވެ. އަދި އެ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮތްކަމުގައި ދެކެމެވެ.

25. އެގޮތުން އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަސާސީ އިތުރު ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެ ހާލަތްތަކުގައެވެ.

26. ވަޒީފާއެއް އަދާކުރަމުންދާ މުވައްޒަފަކު އޭނާގެ ވަޒީފާގައި އަދާކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް އަސާސީ އިލްތިޒާމުތަކުގެ ތެރެގައި، ވަޒީފާއިން ނުނިކުމެ އެހެން ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުން އަދާނުކުރާ، އެއީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ބިރުދެއްކުމާ ވެރިކަން ދިނުން ހިފެހެއްޓުމާއި، އެއްބަސްވުން ވަޒީފާ އަދާކުރާ މުވައްޒަފު ހުއްދަ އޮތްތާ އުސޫލުތަކުގައި ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެ ހާލަތްތަކެއް ކަމަށް ބަލާފައިވާ ކަންތަކަށް ވަޒީފާއާ އަސާސީ އިލްތިޒާމުތަކުގެ ވަޒީފާ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ހިފެހެއްޓުމާއި ބޭރުކުރުމާއި ވަޒީފާގެ އަސާސީ އިލްތިޒާމުތައް ހިފެހެއްޓުމުގައި ދެކެމެވެ.

27. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަހުމަދު ޝަރީފު[15] ގަޟިއްޔާގައި ބަލާއިރު، ވަޒީފާދޭފަރާތުގައި އަމަލުކުރަމުންދާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުލައި، ވިޔަފާރީގެ ނެތި، ވަޒީފާއަދާކުރާ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ނުނިކުމުން، އޭރުން ދުވަހަށްވުރެ ގިނަ ދުވަސް އަދާނުކުރާނަމަ، އަދި އެކަން ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކުން

---

[14] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލައިގެ އެނެކްސް 4 ގެ 4.8 އަދި 4.10

[15] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ޤަޟިއްޔާ

ހަމަތަކުގެ މަތިން ވަޞިއްޔަތް ހެދުމަށް ނުފެންނަކަމަށް ކަނޑައެޅުމުގެ އިތުރުން، އެއީ އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޞިއްޔަތުގައި އިތުރަށް އެއީ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމަތަކުގެ ސަބަބުން ވަޞިއްޔަތް ހެދުމަށް ނުވަތަ ވަޞިއްޔާ އަދާކުރެވޭނެ ގޮތަށް ގެންގުޅެންވާނެ ހިސާބަށްވުރެ ކުރިއަށްދާ ވަޞިއްޔަތާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓަރީ ޕަބްލިކާ ނުލައި އެކުލަވާލެވޭ ވަޞިއްޔަތް ލިޔެކިޔުމުގެ ކަމުގައި[16] ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ނޯޓަރީ ޕަބްލިކާ ނުލައި ވަޞިއްޔަތް ލިޔެކިޔުން:

28. ނޯޓަރީ ޕަބްލިކާއި ނުލައި ވަޞިއްޔަތް ލިޔެކިޔުމުގެ ހަމަތަކެއް ވަޞިއްޔަތާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެ މާއްދާގައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> 23 (ހ) ނޯޓަރީ ޕަބްލިކާއި ނުލައި ލިޔޭ ވަޞިއްޔަތެއް ޞައްޙަވާނީ ވަޞިއްޔަތް ލިޔެކިޔުމުގައި، އެކަމުގެ ވަޞިއްޔަތް ކުރާ ފަރާތުގެ ސޮއި، ދެ ހެކިވެރިއެއްގެ ހާޟިރުގައި ލިޔެފައި ހުރެގެން، އެ ވަޞިއްޔަތް ލިޔުމުގައި އޭގެ ހެކިވެރިން ސޮއިކޮށްފައިވާނަމަ ވަޞިއްޔަތް ހެދުމަށް ނުކުޅެދޭ ގޮތުގެ ކަމަށެވެ.
>
> (ށ) މިމާއްދާގެ (ހ)ގައިވާގޮތުގެ ގޮތުން ވަޞިއްޔަތް ލިޔުމުގައި ހެކިވެރިން ސޮއިކުރުމަށް ޝަރުޠު އަންނަނިވި ގޮތުގެ ކަމަށެވެ.
>
> (i) ވަޞިއްޔަތުގައި އިތުރުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަޞިއްޔަތް ލިޔުމުގެ ނަމަ ވަޞިއްޔާ ތަސްދީޤުކޮށް ކަމުގައިވާ ހެކިވެރިން ސޮއިކުރުން
>
> (ii) ހެކިވެރިން ސޮއިކުރުން.

29. މި މާއްދާ އިތުރަށް ތަފްސީލުކޮށްދީފައިވާ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފު މަސްއޫލު ވ. ހައްސަނާ ޖަވާދު ޙަސަން ނާޞިރާ ކޮޅަށް ސަރަހައްދު ދިރާގު[17] ގަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްދެއްވާފައިވާ ވަޞިއްޔަތާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަޞިއްޔަތް ލިޔެކިޔުމުގައި އަދާކުރަން ޖެހޭ ޝަރުޠުތަކުގައި ބުނެފައިވަނީ ދެ ހެކިވެރިންގެ ހާޟިރުގައި ސޮއިކުރުމާއި،

i. ވަޞިއްޔަތް ކުރާ ފަރާތުން ސޮއިކުރުމާއި، އަދި

ii. ހެކިވެރިން ސޮއިކުރުމެވެ.

---

[16] ޤާނޫނު، ވަޞިއްޔަތާބެހޭ ޤާނޫނުގެ (ހ) ގެ ތަފްސީލުކުރާ ގޮތުގެ

[17] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 ގެ ޤަޟިއްޔާ

30. މީގެ އިތުރުން އެ ޤަޟިއްޔާގައި ޣައިރު ސުލޫކީ އަމަލުގެ ތަފްސީލުގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވަނީ، ކޮންމެ ޣައިރު ސުލޫކީ އަމަލަކީ އެ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަށް ނޯޓިސް ނުދީގެން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާނީ ކޮން ހާލަތެއްގައި ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވަނީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގެ ވާޖިބުތަކާޚިލާފަށް ޣައިރު ސުލޫކީ އަމަލެއް ކަމަށްވާނަމަ ކަމަށާއި، އަދި އެ އަމަލަކީ ދަރަޖައިގެ ދުރުގައި ޖަރީމާއެއް ވަރުގެ ގޮތުން އެއްކޮށް ކަމެއް ވިސްނުމުގެ ސިފައިން އަމަލުކުރައްވާފައި ވާނަމަކަމަށްވެސް. އަދި ވާޖިބުގެ ޣައިރުސުލޫކީ އަމަލަކީ؛

i. ދަރަޖައިގެ ދުރުދުރުގައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ޢަހުދަކީ ސަރުކާރާ ޙަވާލުކުރައްވާފައި ވާނަމަ، ނުވަތަ

ii. އެ ކަމަކީ ވަޒީފާއާ ގުޅޭގޮތުން ޣައިރުސުލޫކީ ދަރަޖައިގެ އަމަލު ވަޒީފާގެ ގަވާއިދުގައި ހިމެނޭ އެއްގޮތް ޢަމަލީ ސިފަކަމުގައި ދީ ގުޅޭގޮތުން ދަރަޖައިގެ އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަދި އެހެންތަކެއްޗާއި ގުޅޭގޮތުން ކުރާކަމަށް ވާނަމަ، ނުވަތަ

iii. އެކަމަކީ އެ ޣައިރުސުލޫކީ ވަޒީފާގެ ގޮތުގައި އަމަލުކުރުމުގެ ވަޒީފާގެ އިތުބާރުގެ ކަސްޓަމަރުން ނުވަތަ ސަރުކާރުގައި ހިމެނޭ ކުރުމަކީ ވާނަމަ، އެ އަމަލަކީ ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ކުރިމަތިވާ ޣައިރުސުލޫކީ އަމަލުކަމަށް ބެލެވިދާނެކަމަށެވެ.[18], [19]

ދުސްތޫރީ ޙައްޤުގެ ބަހުސް:

31. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމަށް ބަލައި، އެކަމުގެ ސަބަބުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "ޕޮލިސީ ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓް ބިހޭވިއަރ ޕޮލިސީ ޕޮލިސީ ކޯޑް ނަންބަރު 15 (ފަނަރަ) ދަފްތަރުގައި އިތުރުކުރެއްވި، ޕްރޮވިޝަން ކޮންޓްރެކްޓް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ

---

[18] ޕީ.ސީ. ހަރީފުއްދީން ދިސްކްރިމިނޭޝަންގެ ބައްދަލުގެ 33 ވަނަ ޞަފްޙާ

[19] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/68 ޤަޟިއްޔާ

މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް 2018 މޭ 14 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު ހިއުމަން ރިސޯސް މެނޭޖްމަންޓް ކޮމިޓީ [illegible]" ކަމުގައެވެ.

32. މައްސަލާގައި [illegible] ބަޔާނުން، [illegible] 19 އޮކްޓޫބަރު 2017 އިން ފެށިގެން 14 މެއި 2018 އާއި ހަމައަށް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެފައިވާކަން މައްސަލައިގެ ލިޔުންތަކުން އެނގެން އޮންނަނީ،[20] [illegible] އެނގެން އޮންނަ ހިނދު، މިއީ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] ވ. [illegible][21] [illegible] އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ވ. [illegible][22] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible]

33. މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] 15 (ފަނަރަ) ދުވަހު [illegible] ނޯޓިސް ދިނުމަކީ

---

[20] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލައިގެ [illegible]-4 ގެ 48 [illegible] 4.10

[21] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 ގަޟިއްޔާ

[22] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ގަޟިއްޔާ

ނުލައި އުޖޫރަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުންކަން އެނގެން ހުންނާތީ އިސްތިހާރު ފައިސާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާޢިދުގެ 108ވަނަ މާއްދާ ތަޠުބީޤުކޮށް ނަސޭހަތްދީފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ހާލަތުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދި އިޖްރާޢީ ތަރުތީބުތަކަށް ޢަމަލުކޮށްފައިވޭތޯ ބެލުން:

މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުން

34. ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ އަދުލުވެރި ސަބަބަކަށް ބިނާކޮށްފައިވާނަމަ، އަދި ސަބަބެއް އެއްބަސްވުމަށް ޝަރުތުތަކާ ފާހަގަކުރެވޭ ހައިތީ ސަބަބުތަކެއް ހުށަހަޅާ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފައިވާނަމައެވެ ކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[23]އިން އެނގެން އޮވެއެވެ.

35. މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއަށް ނިސްބަތްވާ އަދި އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތިގައި 15 (ފަނަރަ)ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު ހާޒިރުނުވެފައިވާތީ، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާޢިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން އުސޫލުތަކުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން އެނގެއެވެ. އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ނިކުތުމުގައި އެދެވިފައިވާ ފުރުޞަތު ދީފައިވުން ނިސްބަތްކޮށް ވަޒީފާއިން ނުކުތުމުގެ ސިޓީ ހުށަހަޅާފައިވާތީ،[24] އިއުލާނުކޮށްފައި ވަޒީފާއިން ނިސްބަތްވާ މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާޢިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިނުމަށްފަހު މުއްދަތުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަން، މިމައްސަލައިގައި ބަޔާންކުރެވޭ އިސްތިޢުފާ ކޮށް ފަހުގެ ލިޔުން[25]އިންވެސް އެނގެން އޮވެއެވެ. އެހެންކަމުން މި މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު

---

[23] ޤާނޫނު ނަންބަރު 02/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)

[24] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު VTR/2019/97 މައްސަލައިގެ ޑޮކިއުމަންޓް 4 ގެ 4.5، 4.6 އަދި 4.7

[25] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު VTR/2019/97 މައްސަލައިގެ ޑޮކިއުމަންޓް 4 ގެ 4.8 އަދި 4.10

ޒައިނަބް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމުގެ މައްޗަށް ކަމުގައިވާތީ، މި މައްސަލާގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުވެފައިވާކަން ދެކެމެވެ.

އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން

36. އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަމަކީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އޭނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކަމުގެ މައުލޫމާތު އޭނާއަށް ދެވުން [illegible]، އެ ކަންކަމަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު އެ މުވައްޒަފަކަށް ދިނުމެވެ. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. [illegible]**[26] ގެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible].

37. އާންމު އުސޫލަކަށް ބަލާއިރު، މުވައްޒަފަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ނިންމުމުގެ ކުރިން، އޭނާއާމެދު ވާހަކަ ދައްކައި، ދިފާޢުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ، އިންސާފުގެ ހަމަ (natural justice) އިން ބާރުއަޅާ މުހިންމު އަދި [illegible] ޤަވާޢިދެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ އެއްވެސް އިސްތިސްނާއެއް [illegible] [illegible] [illegible].

38. [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible].[27] [illegible]، [illegible].[28]

---

[26] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/68 ޤަޟިއްޔާ

[27] Maila & Others v Hungry Eye Restaurant (1990) 11 ILJ 400 (IC)

[28] South African Broadcasting Corporation v CCMA & others & others 2001 22 ILJ 487 (LC) 13

39. މި މައްސަލާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކަށް ބެލިއިރު، [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވިދިވިދިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ ގިނަދުވަހު (ޗުއްޓީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 03 (ތިނެއް) މަސް ދުވަހަށްވުރެ ގިނަދުވަސް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

40. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމާ ކަމަކީ، [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އެއީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤަޟިއްޔާ[29] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ ގިނަ ދުވަހު [illegible].

---

[29] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ޤަޟިއްޔާ

ނިންމަން ފެންނަގޮތް:

41. އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، އިބްތިދާއީ ހައިސިއްޔަތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވަނީ، [illegible] ކަސްޓަމްސް ސަޓިފިކޭޝަނުގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ފެންނަން ނެތުމުންނާއި، އަދި އިބްތިދާއީ ހައިސިއްޔަތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވަނީ، މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖްރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށް ފަރާތްތަކުގެ އުސޫލުން އަޑުއެހުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ނިންމުމެއް ކަމުގައި ނިންމީމެވެ.

އިސްފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު

42. ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ޢަބްދުﷲގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ހައިސަމްގެ ރައުޔު

43. ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ޢަބްދުﷲގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން[30]

44. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ނިމުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ ގޮތުން[31] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅަންވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމުން ނިންމާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.[32] މި ޙުކުމުގެ ތެރޭގައި ބަޔާންކޮށް ނިންމުންތަކުގެ ނަތީޖާ

---

[30] ކޯޓުން މައްސަލައިގެ ޙުކުމްކުރުމަށްފަހު، އެ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައްޤު ލިބިގެންވާކަމާއި، އިސްތިއުނާފުކުރަންވީ ކޯޓާއި، އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ މުއްދަތު ހަމަވެނިމޭނެ ތާރީޚު ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި މިކަން ސަރަޙައްދު ނިޔާގެ ޙުކުމުގެ ތެރޭގައި ބަޔާންކޮށްދޭން ވާނެކަމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 268 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[31] މިކަމުގައި ދެވޭ އިސްތިއުނާފު މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[32] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފެށޭނީ ޝަރީޢަތުން ނިންމުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][33] އެހެނަސް، ޝަރީޢަތުން ނިންމުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][34]

- **ހުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށްޓަކައި [illegible] / [illegible]، މުޙައްމަދު ފައިސަލްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިނާކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 97/VTR/2019 މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަދަލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

އިސްވެރި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު [illegible] ޢަބްދުﷲ ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

(ރިޔާސަތު)

---

[33] މަދަނީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[34] މަދަނީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)